

رتبه‌بندی مؤسسه‌های آکادمیک «نیچر ایندکس»

نگارش آنها نقش داشته‌اند. مراد از سهم نیز آن است که یک مؤسسه به چه اندازه در نگارش یک مقاله نقش داشته است. در اینجا امتیاز یک مقاله برابر «یک» گرفته می‌شود و این امتیاز میان پدیدآوران، برابر تقسیم می‌شود. برای نمونه، اگر در نگارش یک مقاله چهار پژوهشگر از چهار مؤسسه نقش داشته باشند به هر یک از آنها ۲۵ صدم امتیاز می‌رسد. در سال ۲۰۲۰ مقاله‌های منتشر شده در سال ۲۰۱۹ میلادی در نزدیک به ۷۰ نشریه برتر در حوزه‌های شیمی، علوم محیط و زمین‌شناسی، علوم زیستی، و علوم فیزیک شمارش و ارزیابی شده‌اند.

با آنکه هیچ مؤسسه ایرانی نتوانسته است در میان ۵۰۰ مؤسسه برتر جهان جای گیرد ولی مؤسسه‌هایی هستند که در نشریه‌های پیش‌گفته مقاله دارند. جدول یک، نام مؤسسه‌های ایرانی را نشان می‌دهد که در «نیچر ایندکس» ارزیابی شده‌اند. بر پایه این جدول ۷۶ مؤسسه ایرانی در این سیاهه هستند.

بر پایه گزارش «شپرینگر نیچر» در سال ۲۰۲۰، هیچ‌یک از مؤسسه‌های ایرانی نتوانسته‌اند در میان مؤسسه‌های برتر جهان در رتبه‌بندی مؤسسه‌های آکادمیک «نیچر ایندکس» جای گیرد. این نظام رتبه‌بندی، سالانه مؤسسه‌ای جهان را بر پایه سنج‌های گوناگون ارزیابی و نام ۵۰۰ مؤسسه برتر را منتشر می‌کند.

هرساله «نیچر ایندکس» به رتبه‌بندی مؤسسه‌ها در سراسر جهان بر پایه برون‌دادهای پژوهشی آنها در سال گذشته که کیفیت بالایی دارند می‌پردازد. گفتنی است این رتبه‌بندی بر پایه بخش اندکی از برون‌دادهای پژوهشی مؤسسه‌ها انجام می‌شود و برای شناخت بهتر جایگاه مؤسسه‌ها باید نظام‌های رتبه‌بندی دیگر نیز بررسی شوند. «نیچر ایندکس» با شمارش مقاله‌های پدیدآوران در نشریه‌های نمایه شده‌اش، رتبه‌بندی مؤسسه‌ها را بر پایه دو سنج کلیدی شمار مقاله‌ها و سهم مؤسسه‌شدنی می‌سازد. مراد از شمار، شمار مقاله‌هایی است که یک (یا چند) پژوهشگر با وابستگی سازمانی ویژه‌ای در

جدول ۱. مؤسسه‌های ایرانی در سیاهه «نیچر ایندکس» سال ۲۰۲۰ میلادی

نام مؤسسه	رتبه ملی	سهم در سال ۲۰۱۸	سهم در سال ۲۰۱۹	شمار در سال ۲۰۱۹	تغییر سهم در ۲۰۱۹ (برابر ۲۰۱۸) (%)
دانشگاه شهید بهشتی	۱	۸.۲۳	۸.۱	۱۵	-۴.۸
دانشگاه صنعتی شریف	۲	۶.۸۵	۷.۴۱	۲۰	۴.۶
دانشگاه تربیت مدرس	۳	۱۰.۲۱	۶.۴۶	۱۷	-۳۸.۸
دانشگاه فردوسی مشهد	۴	۱.۶۹	۶.۱۵	۱۱	۲۵۲.۱
دانشگاه شیراز	۵	۸.۵۸	۵.۲۳	۱۰	-۴۱.۰
دانشگاه مازندران	۶	۱.۶۸	۳.۸۸	۵	۱۲۳.۸
دانشگاه صنعتی شاهرود	۷	۲.۵۸	۳.۶۸	۸	۳۷.۹
دانشگاه آزاد اسلامی	۸	۲.۹۸	۳.۵۶	۴۵	۱۵۰.۶
دانشگاه تهران	۹	۶.۶۳	۳.۳۲	۱۴	-۵۱.۷
دانشگاه خوارزمی	۱۰	۰.۵	۳.۰۲	۶	۴۸۳.۶
دانشگاه دامغان	۱۱	۱.۵۸	۲.۹۸	۶	۸۲.۱
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۱۲	۰.۶۸	۲.۹	۶	۳۱۶.۲
دانشگاه سمنان	۱۳	۱.۰۷	۲.۱۶	۵	۹۵.۹
دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	۱۴	۰.۲۵	۱.۷۵	۳	۵۷۷.۱
دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان	۱۵	۲.۸۱	۱.۷	۷	-۴۱.۳
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۱۶	۰.۱	۱.۶۷	۱۱	۱,۵۸۵.۳

نام مؤسسه	رتبه ملی	سهام در سال ۲۰۱۸	سهام در سال ۲۰۱۹	شماره در سال ۲۰۱۹	تغییر سهم ۲۰۱۹ در برابر ۲۰۱۸ (%)
دانشگاه گیلان	۱۷	۰.۲۱	۱.۶۷	۴	۶۶۷.۱
دانشگاه صنعتی اصفهان	۱۸	۳.۷۴	۱.۶۴	۳۸	-۵۷.۶
دانشگاه شهید مدنی آذربایجان	۱۹	۴.۲	۱.۳۳	۲	-۶۹.۳
دانشگاه اراک	۲۰	۱.۹۶	۱.۱	۳	-۴۵.۷
دانشگاه شهید باهنر کرمان	۲۱	-	۱.۰۷	۲	-
دانشگاه علم و صنعت ایران	۲۲	۱.۱	۱.۰۶	۴	-۶.۶
دانشگاه صنعتی ارومیه	۲۳	-	۱	۱	-
دانشگاه آیت الله بروجردی	۲۳	۱	۱	۲	-۳.۳
دانشگاه سیستان و بلوچستان	۲۴	۰.۷	۰.۹۸	۴	۳۵.۳
دانشگاه کردستان	۲۵	۳.۲۱	۰.۹۴	۲	-۷۱.۷
دانشگاه یزد	۲۶	۰.۰۱	۰.۹۱	۴	۹,۲۳۵.۸
دانشگاه صنعتی سهند	۲۷	۰.۵۸	۰.۷۸	۲	۲۸.۵
دانشگاه اصفهان	۲۸	۰.۱۷	۰.۷۳	۳	۳۲۵.۶
دانشگاه لرستان	۲۹	۱.۵۷	۰.۷۳	۴	-۵۴.۹
دانشگاه بوعلی سینا	۳۰	۳.۸۳	۰.۷	۲	-۸۲.۳
دانشگاه بیرجند	۳۰	-	۰.۷	۲	-
دانشگاه کاشان	۳۱	۲.۸۷	۰.۶۷	۲	-۷۷.۲
دانشگاه زنجان	۳۲	۱.۴۹	۰.۶۷	۱	-۵۶.۷
دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	۳۳	۰.۴۱	۰.۶۱	۵	۴۳.۰
دانشگاه حکیم سبزواری	۳۴	۰.۴۶	۰.۵۸	۱	۲۳.۱
پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی ایران	۳۵	-	۰.۵۶	۳	-
مرکز آموزش عالی و فنی مهندسی بوئین زهرا	۳۶	-	۰.۵	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۳۷	-	۰.۳۹	۶	-
دانشگاه تبریز	۳۸	۱.۵	۰.۳۵	۲	-۷۷.۴
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه	۳۹	۰.۱۳	۰.۲۷	۴	۱۰۹.۰
دانشگاه علوم پزشکی ایران	۴۰	-	۰.۲۷	۵	-
دانشگاه علوم پزشکی شیراز	۴۱	۰.۰۳	۰.۲۴	۶	۸۳۹.۰
دانشگاه علوم پزشکی بوشهر	۴۲	-	۰.۲۴	۴	-
دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز	۴۳	۰.۱	۰.۱۹	۶	۸۴.۵
دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان	۴۴	۰.۰۲	۰.۱۸	۲	۸۲۲.۱
دانشگاه پیام نور	۴۵	۰.۲۵	۰.۱۷	۱	-۳۵.۵
دانشگاه شاهد	۴۵	-	۰.۱۷	۱	-
دانشگاه الزهرا (س)	۴۶	۰.۵	۰.۱۵	۱	-۷۱.۰
دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	۴۷	۰.۷۵	۰.۱۴	۳	-۸۱.۸
دانشگاه علوم پزشکی مشهد	۴۸	۰.۰۶	۰.۱۳	۸	۱۳۶.۲
دانشگاه علوم پزشکی اراک	۴۹	-	۰.۱۲	۳	-
دانشگاه علم و فناوری مازندران	۵۰	۰.۳۳	۰.۱	۱	-۷۱.۰
دانشگاه صنعتی مالک اشتر	۵۱	-	۰.۰۸	۱	-

نام مؤسسه	رتبه ملی	سهام در سال ۲۰۱۸	سهام در سال ۲۰۱۹	شمار در سال ۲۰۱۹	تغییر سهم در برابر ۲۰۱۸ (%)
سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران	۵۱	-	۰.۰۸	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی گلستان	۵۲	۰.۲۷	۰.۰۸	۴	-۷۲.۲
دانشگاه خاتم	۵۳	-	۰.۰۷	۲	-
دانشگاه شهید چمران اهواز	۵۴	۱.۲۴	۰.۰۷	۲	-۹۴.۶
دانشگاه علوم پزشکی سمنان	۵۵	-	۰.۰۷	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی زنجان	۵۶	-	۰.۰۵	۲	-
دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی	۵۷	-	۰.۰۵	۱	-
دانشگاه شهید رجایی	۵۸	۰.۲۸	۰.۰۴	۱	-۸۵.۹
دانشگاه علوم پزشکی قزوین	۵۹	-	۰.۰۴	۳	-
دانشگاه علوم پزشکی کرمان	۵۹	-	۰.۰۴	۳	-
دانشگاه زابل	۶۰	-	۰.۰۳	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی بابل	۶۱	۰.۰۹	۰.۰۲	۲	-۷۴.۶
دانشگاه علوم پزشکی بم	۶۲	-	۰.۰۲	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی مازندران	۶۳	-	۰.۰۲	۲	-
دانشگاه رازی	۶۴	۰.۸۸	۰.۰۱	۱	-۹۸.۴
دانشگاه علوم پزشکی کردستان	۶۵	-	۰.۰۱	۲	-
دانشگاه علوم پزشکی همدان	۶۵	-	۰.۰۱	۲	-
دانشگاه علوم پزشکی تبریز	۶۶	۰.۰۱	۰.۰۱	۱	۱.۷
دانشگاه علوم پزشکی سبزوار	۶۷	-	۰.۰۱	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی البرز	۶۸	-	۰.۰۱	۳	-
دانشگاه علوم پزشکی لرستان	۶۹	-	۰.۰۱	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی اردبیل	۷۰	-	۰.۰۱	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی مراغه	۷۰	-	۰.۰۱	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی ایلام	۷۱	-	۰	۲	-
دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان	۷۱	-	۰	۲	-
دانشگاه علوم پزشکی زابل	۷۱	-	۰	۲	-
دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج)	۷۲	-	۰	۲	-
دانشگاه علوم پزشکی دزفول	۷۳	-	۰	۲	-
دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	۷۴	۰.۵۶	۰	۱	-۹۹.۷
دانشگاه علوم پزشکی ارومیه	۷۴	-	۰	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی ساوه	۷۴	-	۰	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی شاهرود	۷۴	-	۰	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی قم	۷۴	-	۰	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی گیلان	۷۴	-	۰	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی آبادان	۷۴	-	۰	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی بیرجند	۷۵	-	۰	۱	-
مرکز تحقیقات پزشکی مبتنی بر شواهد	۷۵	-	۰	۱	-
دانشگاه علوم پزشکی زاهدان	۷۶	-	۰	۱	-

نام مؤسسه	رتبه ملی	سهام در سال ۲۰۱۸	سهام در سال ۲۰۱۹	شماره تغییر سهام در برابر ۲۰۱۸ (%)
دانشگاه مراغه	۷۶	۰.۲۳	۰	-۹۹.۶

بر پایه گزارش «شپرینگر نیچر» در سال ۲۰۲۰ میلادی، «Peking University»، «University of Oxford»، «Tsinghua University»، «University of Tokyo»، «Harvard University» با ۲۵۷۷ مقاله و سهم ۹۲۵، پیشگام مؤسسه‌های جهان است و «Stanford University»، «MIT»، «Nanjing University» و «University of Cambridge» در «University of Science and Technology of China» جایگاه دوم تا دهم هستند.